

zestiende eeuw twee Middelnederlandse recepten geschreven (versozijde van f. C; misschien twee handen, maar waarschijnlijk één hand op twee verschillende tijdstippen, onzuivere littera cursiva). Het eerste recept (*Om olie van ipericon*) luidt: "Olie van olijue / Bloemen van ipericon. met de soppekens vant cruijt / Mirre / Gomme van Elemni / Termentijn / Aloes / Wierooock / Mastic". Het tweede (*Eeen plaester teghen quaeij borst*): "Neempt nachtschaduwe. filletten cruijt Wonne(?) cruijt. Witte maluwe. Cruijs cruijt, Boelkens cruijt van elx een hantuolle / Botermelck. Suete boter. Terwen bloeme, al te samen ghestooten. ende ghesoden in eenen nieuwen eerden pot ende een plaester daer af ghemaect ende al werm op de borst gheleijt".

De KB kocht het handschrift in 1954 van antiquariaat Bernard Quaritch te Londen. Voorin het handschrift vindt men een eigendomsmerk uit 1865 (Birmingham-Ruttwen) en een heraldisch ex-libris met de letters A en E en de kenspreuk "PRO VIRIBUS SUMMIS CONTENDO", zijnde het ex-libris van Albert Ehrman (1890-1969).¹¹⁴⁾

Literatuur: *Monasticon Belge* IV, 6, p. 1391; GLORIEUX-DE GAND 1979, p. 560-561, nr. 3.

IV 133 Pseudo-Bonaventura-Ludolfiaanse Leven van Jezus

Perkament; 188 bl.; 24,5x17 cm.; 2 kol.; één hand, littera textualis; 1436.

Inhoud

F. 1r.a-188v.a: Pseudo-Bonaventura-Ludolfiaanse Leven van Jezus:¹¹⁵⁾

f. 1r.a-2r.a: Proloog van de vertaler (*Dyts Die voer redene van die dit bouc ouer sette vten latine in vlaemsche*). Inc. DICwile ende langhe hebbe ic in minen sinnen gedocht te makene in vlaemschen talen wten latine een tractaet vanden leuene ons heeren Ihesu x̄pi.

f. 2r.a-11r.a: Proloog van de auteur (*Die voer redene vanden helighen leuene onse leuene heere Ihesu x̄pe*). Inc. AL soe die apostel sinte pauwels scriuet In sijnre epistelen in den derden capitel tote dien van corinten Niement eenich ander fundament setten en mach dan dat fundament dat gheset es dat x̄ps Ihesus es.

f. 11r.a-188v.a: De tekst (*HEt eerste capiteel es wat gheschiede doe onse heere neder quam*).¹¹⁶⁾ Inc. ALs eene langhe tijt was als .V^m iaer ende twee ondert een iaer min ellendichlike dat onsalighe menschelike gheslach-

¹¹⁴⁾ Zie over deze verzamelaar COPPENS 1985, p. 98-100.

¹¹⁵⁾ Er bestaat een hele discussie over de Latijnse moedertekst en het auteurschap daarvan. Wij volstaan met een verwijzing naar het *Verfasserlexikon* (5, k. 974-977, 11, k. 938).

¹¹⁶⁾ Incl. de afsluitende teksten — waaronder de epiloog van de vertaler — van DE BRUIN 1980, p. 224 tot 228 (f. 184v.a-188v.a), maar zonder het laatste gebed (p. 228-229).

te ghequelt hadde.

Ed. (naar een ander handschrift): DE BRUIN 1980. Lit.: DE BRUIN 1964, p. 125; DESCHAMPS 1972, p. 162; DE BRUIN 1980, p. XVII; DE BRUIN 1983, p. 143; BIEMANS 1984, p. 300; *Verfasserlexikon* 5, k. 974; GEITH 1990, p. 27.

Herkomst: Het handschrift is blijkens het colofon op f. 188v.b geschreven door een vrouw: "Int iaer ons heeren .M. .CCCC. ende .xxxvj. Vp den helighen Ascensioens auent so was desen bouc van den helighen leuene ons heeren vul screuen Ter heeren van gode ende van sijnder saligher moeder ende maghet Maria. Ende ic bidde alle die ghone die in desen bouc sulle lesen dat si willen bidden voer die ghone die desen bouc heeft ghescreuen dat haer god gheue dat ewighe leuen in sijn soete rike AMEN". Het handschrift moet toegeschreven worden aan het Kartuizerinnenklooster Sint Anna ter Woestine te Sint-Andries bij Brugge, zie de literatuur.

Geschiedenis: De KB kocht de codex, die afkomstig is uit de collectie van de heren van Arenberg, in 1961 van antiquariaat Lathrop C. Harper te New York. Verder valt te melden dat het handschrift voorkomt in een Gentse veilingcatalogus van 1827.

Literatuur: Cat. Gent, E. Regnaut, 6-6-1827, p. 29, nr. 116; INDESTEGE 1961b; *Bulletin* 5 (1961), p. 67-68; *Vijftien jaar aanwinsten* 1969, p. 68-70, nr. 54; INDESTEGE 1969; *CMD-B* 2, nr. 195; DESCHAMPS 1977, p. 662; *Monasticon Belge* III, 4, p. 1266; GLORIEUX-DE GAND 1979, p. 564; LEMAIRE 1984, p. 103; DE GRAUWE 1985, p. 158; GLORIEUX-DE GAND 1991, nr. 12; *De Brugse Kartuzen* 1996, p. 54-55; STOOKER-VERBEIJ 1997, I, p. 203, II, nr. 1122.

IV 202 Pseudo-Birgitta van Zweden, *Die passie ons liefs heeren*, lange versie

Papier; 1 + 63¹¹⁷⁾ bl.; 14x10 cm.; 1 kol.; één hand, onzuivere littera hybrida;¹¹⁸⁾ 1597.¹¹⁹⁾

Inhoud

F. 2r-63r: *Hier beghint dat lijden ons lieuen heeren Ihesu Christi alsoo hijt seluer gheopenbaert heeft sijnre wtuercorenre lieuer bruyt Sinte Birgitta Aldus seggende* [= Pseudo-Birgitta van Zweden, *Die passie ons liefs heeren die hij selver gheopenbaert heeft der heiligher vrouwen sinte birgitta*, lange versie].

Inc. WAt mach ick nu spreken, want mijn siele is bedrouet tot in den doot.

Doen sprack Symon Petrus: Heer wat bedrouestu di, mijn siel sette ick voor

¹¹⁷⁾ Modern gefolieerd 2-64.

¹¹⁸⁾ De schachten lussen af en toe.

¹¹⁹⁾ Vgl. f. 2r: "Ghescreuen door my Broeder Matthijs brouwer van Acken tot behoef Suster Alcken Thoenis van Erp. Religieuse tot Marie water woonende binnen Shertoghenbossche. Anno domini. duysent vijfhondert ende seuen en tnegentich den 7 Febr." Vgl. ook f. 63r, "Laus deo virginique matri. Ghedenct des armen scrijuers. 7te feb."